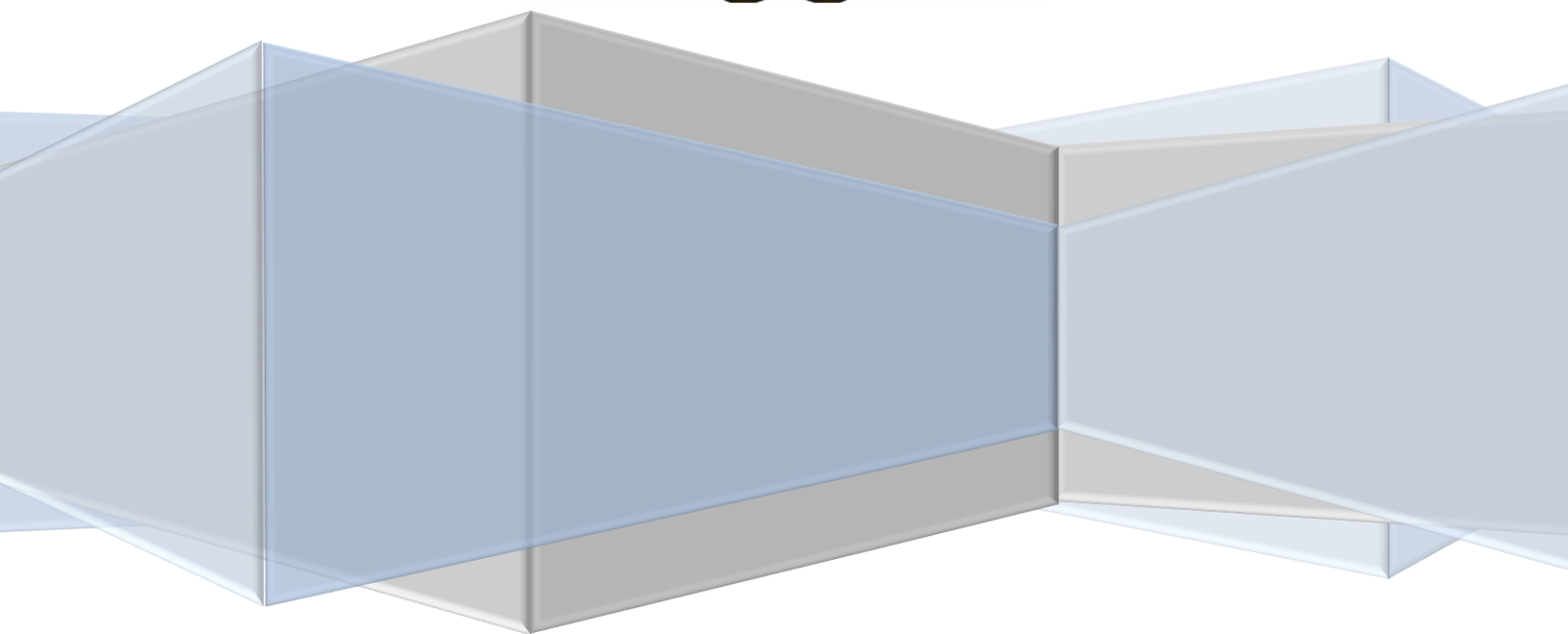

Prognoza oddziaływania na środowisko Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lubasz na lata 2016-2020

Autorzy opracowania:

Krzysztof Pietrzak

Adam Bronisz

Bartłomiej Przybylski

Meritum Competence
ul. Syta 135, 02-987 Warszawa
szkolenia@meritumnet.pl, azbest@meritumnet.pl, audyt@meritumnet.pl
www.szkolenia.meritumnet.pl

Lubasz, 2017

Spis treści

1	Wstęp	5
2	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	5
3	Podstawa prawna opracowania	8
4	Zakres opracowania	8
5	Zawartość i główne cele Planu oraz jego powiązania z innymi dokumentami.	8
6	Metody zastosowane przy sporządzaniu <i>Prognozy</i>	12
7	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	12
8	Informacja o przewidywanym oddziaływaniu transgranicznym.....	13
9	Stan środowiska obszaru objętego <i>Planem</i>	13
9.1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	13
9.1.1	Warunki klimatyczne	13
9.1.2	Jakość powietrza atmosferycznego.....	13
9.1.3	Poziomy zanieczyszczeń	14
9.2	Zasoby przyrodnicze	16
9.2.1	Formy ochrony przyrody	17
9.3	Gospodarowanie wodami.....	21
9.3.1	Wody powierzchniowe.....	21
9.3.2	Wody podziemne	26
9.4	Infrastruktura techniczna	26
9.4.1	Sieć wodociągowa i kanalizacyjna	26
9.4.2	Odpady komunalne	27
9.4.3	Sieć gazowa	27
9.4.4	Sieć ciepła	28
9.4.5	Sieć energetyczna.....	28

10	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.....	29
11	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko	29
12	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w <i>Planie</i>	46
13	Spis rysunków	47
14	Spis tabel	47

1 Wstęp

Przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko (dalej: *Prognozy*) jest *Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lubasz na lata 2016-2020* (dalej: *Plan*). Konieczność opracowania *Prognozy* wynika z faktu, że w *Planie* przewidziano do realizacji przedsięwzięcia, które zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2016 r., poz. 71) zaliczane do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z powyższym, zgodnie z art. 46 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn zm.), stwierdzono konieczność opracowania niniejszej *Prognozy*.

2 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Podstawą prawną wykonania *Prognozy* jest art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn zm.).

Zakres *Prognozy* wynika z art. 51 ust. 2 ww. ustawy i został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

Przedmiotem opracowania niniejszej *Prognozy* jest Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lubasz na lata 2016-2020. Ww. dokument jest dokumentem strategicznym, w którym wyznaczono cele, wynikające z pakietu klimatyczno–energetycznego, którymi są: zmniejszenie emisji CO₂ do atmosfery, zmniejszenie zużycia energii oraz wzrost udziału energii pochodzącej z odnawialnych źródeł w całkowitym zużyciu energii.

Opracowany Plan Gospodarki Niskoemisyjnej spójny jest z dokumentami strategicznymi takimi jak m.in.: Strategia „Europa 2020”, Strategia Unii Europejskiej w zakresie przystosowania się do zmian klimatu, Dyrektywa 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 21 maja 2008 r. *w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy* (CAFE – Clean Air For Europe), VII Program Środowiskowy, Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Strategia Rozwoju Kraju 2020, Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko, perspektywa do 2020 r., Polityka Energetyczna Polski do 2030 r.,

Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku, Zaktualizowana Strategia rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, Programem Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2012-2019, Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej, Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej ze względu na ozon, Plan działań krótkoterminowych w zakresie benzo(a)pirenu dla sfery wielkopolskiej, Strategia Rozwoju Gminy Lubasz na lata 2015-2025.

Gmina Lubasz jest gminą wiejską, o powierzchni 167 km² położoną w północno-zachodniej części województwa wielkopolskiego. Gmina zamieszkiwana jest przez 7 722 osoby (*GUS, 2016*).

Według prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Poznaniu monitoringu jakości powietrza, na terenie strefy wielkopolskiej obejmującej swoim zasięgiem gminę Lubasz, zostały przekroczone dopuszczalne wartości jakości powietrza w przypadku: benzo(a)pirenu, pyłów PM_{2,5} i PM₁₀ oraz ozonu. Szczególnie duże nasilenie przekroczeń obserwowane jest w sezonie grzewczym.

Gmina Lubasz jest gminą o dużej lesistości (47%). Lasy omawianego terenu wchodziły w skład obszarów Natura 2000 – Puszcza Notecka oraz Dolina Noteci. Ponadto znajdują się tu dwa Obszary Chronionego Krajobrazu: Puszcza Notecka oraz Dolina Noteci, 10 użytków ekologicznych oraz 19 pomników przyrody.

Wody powierzchniowe w gminie obejmują: wody płynące (rzeki i rowy melioracyjne) oraz wody stojące – jeziora (Kruteckie i Duże), stawy i zbiorniki retencyjne. Główną rzeką gminy jest Gulczanka. Monitoring wód powierzchniowych w gminie Lubasz należy do kompetencji WIOŚ w Poznaniu. W wyniku przeprowadzonych badań stan 3 z 5 analizowanych jednolitych części wód powierzchniowych na terenie gminy określono jako zły. Głównym źródłem zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych w gminie są czynniki antropogeniczne pochodzące z sektora gospodarczo-bytowego.

Dzięki istniejącej na terenie gminy sieci wodociągowej niemal wszyscy mieszkańcy mają dostęp do wody dobrej jakości. W gminie systematycznie zwiększa się długość sieci kanalizacyjnej oraz ilość przydomowych oczyszczalni ścieków na rzecz likwidacji zbiorników bezodpływowych. Dostęp do sieci energetycznej mają wszyscy mieszkańcy. Na terenie gminy podjęte zostały działania związane z budową sieci gazowej. Brak jest centralnego systemu ciepłowniczego.

Głównymi elementami środowiska, na który wpływ ma realizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej są jakość powietrza atmosferycznego oraz klimat.

W ramach realizacji wyznaczonych w dokumencie celów zaplanowano szereg zadań takich jak m.in.:

- Budowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej;
- Budowa i remonty dróg oraz infrastruktury towarzyszącej (chodniki, ścieżki rowerowe, wiaty przystankowe, zajazdy autobusowe itp.);
- Termomodernizacja budynków;
- Edukacja mieszkańców gminy;
- Gazyfikacja;
- Opracowanie dokumentów strategicznych.

Przeprowadzona w prognozie analiza zadań ujętych w Planie pod kątem możliwości ich oddziaływania na środowisko oraz obszary Natura 2000 wykazała iż oddziaływania negatywne mogą wystąpić jedynie na etapie realizacji zadań (co będzie następstwem m.in. użycia sprzętu budowlanego, transportu materiałów budowlanych i wykonywania prac ziemnych) oraz będą mieć charakter lokalny, krótkotrwały i odwracalny. Nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań skumulowanych oraz oddziaływań o zasięgu transgranicznym. Ocena skutków realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej będzie prowadzona w oparciu o zmiany wartości wskaźników, takich jak m.in.: długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej, długość wybudowanej sieci gazowej, długość wybudowanej drogi/ścieżki rowerowych czy liczba budynków poddanych termomodernizacji.

3 Podstawa prawna opracowania

Podstawą prawną wykonania *Prognozy* jest art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października z 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn zm.).

4 Zakres opracowania

Zakres *Prognozy* wynika z art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko i został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu (pismo z dnia 27 kwietnia 2017 r., znak: WOO-III.411.127.2017.AM.1) oraz Wielkopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (pismo z dnia 4 maja 2017 r., znak: DN-NS.9012.616.2017).

5 Zawartość i główne cele Planu oraz jego powiązania z innymi dokumentami.

Plan podlegający ocenie oddziaływania na środowisko jest dokumentem strategicznym obejmującym swoim zakresem Gminę Lubasz, którego głównym elementem jest wyznaczenie celów oraz określenie zadań jakie zostaną podjęte w celu ograniczenia niskiej emisji. Ww. dokument zawiera wyniki inwentaryzacji wielkości emisji dwutlenku węgla oraz zużycia energii na terenie gminy oraz informację nt. działań jakie zostaną podjęte w celu ograniczenia emisji CO₂, ograniczenia zużycia energii, a także zwiększenia udział energii pochodzącej z odnawialnych źródeł w całkowitym zużyciu energii. W *Planie* zawarte są również informacje możliwościach finansowania zadań w nim ujętych a także aspektach organizacyjnych jego realizacji (interesariusze planu, monitoring realizacji zadań).

Celami realizacji planu gospodarki niskoemisyjnej jest zaplanowanie działań, w aspekcie gospodarki redukującej zanieczyszczenia powietrza na terenie Gminy Lubasz, w szczególności:

- ograniczenie emisji dwutlenku węgla do atmosfery,
- zwiększenie udziału energii odnawialnej w zużyciu energii,
- redukcja zużycia energii finalnej,

- poprawa jakości powietrza na obszarze Gminy Lubasz, jednocześnie zapewniając rozwój społeczno-gospodarczy.

Na podstawie celów strategicznych zostały opracowane cele szczegółowe przedmiotowego dokumentu, są to:

- opracowanie Bazy Inwentaryzacyjnej - ocena stanu obecnego,
- rekomendowanie postaw ekologicznych wśród mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów działających na terenie Gminy Lubasz,
- zmniejszenie zużycia surowców energetycznych,
- realizacja inwestycji energooszczędnych na terenie gminy,
- redukcja zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej,
- realizacja działań sprzyjających poprawie jakości powietrza, w tym zadań z wykorzystaniem OZE.

Niniejszy dokument spójny jest z celami oraz kierunkami interwencji ujętych m. in. w następujących dokumentach strategicznych:

Dokumenty strategiczne na poziomie europejskim:

- Strategia „Europa 2020” –ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 20 %, zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych o 20 % (dla Polski 15 %), zwiększenie efektywności energetycznej o 20 %.
- Strategia Unii Europejskiej w zakresie przystosowania się do zmian klimatu, rozwój infrastruktury odpornej na zmiany klimatu
- Dyrektywa 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (CAFE – Clean Air For Europe).–poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń.
- Europejska Konwencja Krajobrazowej sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz.U. z 2006 r. nr 14 poz. 98,)– ochrona krajobrazu poprzez odpowiednie, zarządzanie oraz planowanie przestrzenne.
- VII Program Środowiskowy. powstrzymanie zmian klimatu,– ochrona przyrody i bioróżnorodności, zapewnienie jakości środowiska odpowiedniej dla zdrowia ludzi,

Dokumenty strategiczne na poziomie krajowym:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Polska 2030, rozwój gospodarki
- Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Strategia Rozwoju Kraju 2020– efektywne wykorzystanie paliw i energii przez poszczególne sektory gospodarki, zwiększenie wykorzystania urządzeń i technologii energooszczędnych oraz opartych na odnawialnych źródłach energii.
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030–poprawa infrastruktury transportowej.
- Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko, perspektywa do 2020 r.–zrównoważone gospodarowanie zasobami, poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji, poprawa efektywności energetycznej.
- Polityka Energetyczna Polski do 2030 r.– poprawa efektywności energetycznej
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu, do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 –dążenie do zrównoważonego rozwoju, efektywne funkcjonowanie gospodarki; poprawa jakości środowiska oraz warunków życia mieszkańców.
- Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku–poprawa infrastruktury transportowej.

Dokumenty strategiczne na poziomie regionalnym i lokalnym:

- Zaktualizowana Strategia rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku – poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu, ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery, promocja postaw ekologicznych.
- Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 – ograniczenie ilości zanieczyszczeń przedostających się do powietrza, edukacja mieszkańców.
- Programem Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2012-2019 –spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza oraz standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa, edukacja ekologiczna mieszkańców, aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym.
- Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej, – ograniczenie poziomu zanieczyszczeń co najmniej do poziomów dopuszczalnych i odcelowych, szczególnie w kwestii PM₁₀ i B(a)P, przywrócenie naruszonych standardów powietrza.
- Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej ze względu na ozon – ograniczenie zanieczyszczeń powietrza w tym zanieczyszczeń ozonem, przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza.
- Plan działań krótkoterminowych w zakresie benzo(a)pirenu dla sfery wielkopolskiej, –ograniczenie emisji powierzchniowej.
- Strategia Rozwoju Gminy Lubasz na lata 2015-2025 –rozwój infrastruktury technicznej (sieci wodo-kanalizacyjnej, budownictwa energooszczędnego, poprawa nawierzchni dróg) edukacja mieszkańców.
- Projekt Założeń do Planu Zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Lubasz – poprawa efektywności energetycznej
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego oraz Miejscowe Plany zagospodarowania przestrzennego. – zapewnienie wysokich parametrów zagospodarowania – przestrzennych i środowiskowych, zapewnienie dostępu do infrastruktury technicznej.

6 Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy

Prognozę wykonano w oparciu o przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

Dokonano w niej analizy oddziaływań na środowisko przewidzianych do realizacji w planie gospodarki niskoemisyjnej zadań w oparciu o dane literaturowe oraz ustalenia własne, które zestawiono z lokalnymi uwarunkowaniami środowiskowymi. Wyniki analizy, w podziale na poszczególne komponenty środowiska, zostały zestawione w tabeli, zawierającej informacje (wraz z uzasadnieniem) o przewidywanym sposobie oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko.

7 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Aby realizacja zadań zawartych w *Planie* przebiegała zgodnie z założonym harmonogramem, niezbędne jest prowadzenie monitoringu oraz ewaluacji ich wykonania.

Monitoring przedmiotowego *Planu* obejmuje gromadzenie i przetwarzanie danych i informacji o realizacji celów strategicznych niniejszego dokumentu. Powinien być on przygotowany i przeprowadzony przez Urząd Gminy w Lubaszu co dwa lata i stanowić podstawę do opracowania raportu dla Wójta Gminy Lubasz z podjętych działań. Dodatkowo, przedmiotowy dokument powinien być aktualizowany co cztery lata.

Celem monitoringu ochrony środowiska jest ocena stanu środowiska poprzez zbieranie, analizowanie i udostępnianie danych dotyczących jakości środowiska i zachodzących w nim zmian. Wyniki prowadzonego monitoringu pozwolą na ocenę efektywności wdrażania polityki środowiskowej.

Ocena skutków realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej będzie prowadzona na bieżąco w oparciu o zmiany wartości następujących wskaźników:

- Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków;
- Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej;
- Długość wybudowanej sieci wodociągowej;

- Liczba zmodernizowanych SUW;
- Długość wybudowanej sieci gazowej;
- Długość wybudowanej drogi;
- Długość wybudowanej ścieżki rowerowej;
- Długość wybudowanego chodnika;
- Liczba budynków poddanych termomodernizacji;
- Liczba budynków poddanych remontowi/modernizacji;
- Liczba osób biorących udział w działaniach edukacyjnych.

8 Informacja o przewidywanym oddziaływaniu transgranicznym

Plan nie przewiduje realizacji zadań, które miałyby oddziaływanie transgraniczne.

9 Stan środowiska obszaru objętego *Planem*

9.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

9.1.1 Warunki klimatyczne

Klimatycznie obszar gminy należy do VI dzielnicy rolniczo-klimatycznej. Ma ona charakter przejściowy pomiędzy chłodną i wilgotną dzielnicą pomorską na północy, a cieplejszą i suchą dzielnicą środkową. Dni z przymrozkami jest tu ponad 100, opady roczne wynoszą około 550 mm, czas trwania pokrywy śnieżnej od 4 – 6 dni. Długość okresu wegetacyjnego wynosi 210 – 215 dni ¹.

9.1.2 Jakość powietrza atmosferycznego

Zanieczyszczenia wprowadzane są do powietrza z trzech podstawowych źródeł:

- punktowych (w znacznym stopniu decydują o ilości wprowadzanych do powietrza zanieczyszczeń, jednak ich uciążliwość w skali lokalnej może być mniejsza niż emisji powierzchniowej),
- powierzchniowych (rolnictwo, indywidualne ogrzewanie),
- liniowych (ruch kołowy).

¹ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Czarnkowsko – Trzcianieckiego na lata 2013-2016

Emisja powierzchniowa wynika ze stosowania paliw stałych, szczególnie węgla kamiennego i drewna w domowych instalacjach grzewczych, w tym również spalania różnego rodzaju odpadów palnych.

Emisja liniowa skoncentrowana jest wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych i charakteryzuje się dużą nierównomiernością w ciągu doby. Substancje emitowane z silników pojazdów oddziałują na stan powietrza szczególnie w najbliższym otoczeniu dróg, a ich wpływ maleje wraz z odległością. Największe zanieczyszczenia komunikacyjne związane z ruchem pojazdów w Gminie Lubasz emitowane są m. in. wzdłuż dróg wojewódzkich 182, 153 oraz 140.

9.1.3 Poziomy zanieczyszczeń

Badania stanu aerosanitarne powietrza zostały przeprowadzone w 2015 roku przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu na terenie całego województwa wielkopolskiego. Obowiązujący układ stref określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w *sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza* (Dz. U. 2012 poz. 914), zgodnie z którym woj. wielkopolskie podzielone zostało na następujące strefy:

- PL3001 aglomeracja poznańska,
- PL3002 miasto Kalisz,
- PL3003 strefa wielkopolska.

Gmina Lubasz należy do strefy wielkopolskiej.

Klasa wynikowa strefy dla każdego zanieczyszczenia odpowiada klasyfikacji na podstawie najmniej korzystnych wyników badań w strefie. Oznaczenie klas przyjęto wg. instrukcji GIOŚ i kodowania stosowanego w raportowaniu wyników do Europejskiej Agencji Środowiska:

- **A** - stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych,
- **A1** - oznaczenie strefy pod kątem pyłu zawieszonego PM_{2.5}, w przypadku osiągnięcia poziomu określonego dla fazy II tj. 20 µg/m³,
- **C1** - oznaczenie strefy pod kątem pyłu zawieszonego PM_{2.5}, w przypadku braku osiągnięcia poziomu określonego dla fazy II tj. 20 µg/m³,

- **C** - jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowy,
- **D1** - jeżeli stężenie zanieczyszczenia ozonem troposferycznym na terenie strefy nie przekracza poziomu celu długoterminowego,
- **D2** - jeżeli stężenia zanieczyszczenia ozonem troposferycznym na terenie strefy przekracza poziom celu długoterminowego.

Tabela 1. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy												
		SO ₂	CO	NO ₂	BaP	C ₆ H ₆	Pb	As	Ni	Cd	PM ₁₀	PM _{2,5}	O ₃	O ₃ ¹⁾
Strefa wielkopolska	PL3003	A	A	A	C	A	A	A	A	A	C	C1	A	D2

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za 2016 rok

1) Poziom celu długoterminowego

Wymienione w tabeli 1 zanieczyszczenia należą do produktów spalania wpływających na występowanie niskiej emisji, są nimi: dwutlenek siarki (SO₂), tlenek węgla (CO), dwutlenek azotu (NO₂), wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne: benzo(a)piren (BaP) oraz benzen (C₆H₆), a także metale ciężkie (ołów, arsen, nikiel, kadm) i pyły zawieszone PM₁₀, PM_{2,5}.

Ozon z kolei jest zagrożeniem dla człowieka i środowiska naturalnego w sytuacji, gdy pojawi się w powietrzu przy powierzchni ziemi. Powstaje on w gorące, słoneczne, letnie dni, w wyniku reakcji chemicznych zachodzących w przyziemnej warstwie atmosfery, gdy jest ona zanieczyszczona dwutlenkiem azotu. Dzieje się tak najczęściej w centrach miast lub przy ruchliwych trasach komunikacyjnych.

Ocena w strefie wymienionej w tabeli 1 dla pyłu PM_{2,5}, PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu wykazuje wysoki poziom stężeń w województwie. Na wszystkich stanowiskach pomiarowych stężenia ozonu na terenie strefy wielkopolskiej odnotowano przekroczenie wartości normatywnej 6000 µg/m³xh, stąd też oceniono, że cały obszar województwa nie spełnia wymagań określonych dla dotrzymania poziomu celu długoterminowego, który ma zostać osiągnięty w 2020 r.

Przekroczenie poziomów oceniane było na podstawie wielkości stężeń zanieczyszczeń z 2015 roku. Poziom dopuszczalny, docelowy lub celu długoterminowego uznawany był za przekroczony, jeżeli chociaż w jednym punkcie strefy wystąpiło niedotrzymanie norm lub

wskazywało na to modelowanie matematyczne. W rocznej ocenie jakości powietrza strefy o najwyższych stężeniach (przekroczenia normy) zaliczono do klasy C, dla których istnieje ustawowy obowiązek sporządzenia Programów Ochrony Powietrza (POP) lub do klas C1 i D2, dla których nie ma obowiązków wykonywania POP. Zaliczenie strefy do klasy C nie oznacza zatem, że jakość powietrza na terenie Gminy Lubasz nie spełnia określonych kryteriów. Oznacza natomiast potrzebę podjęcia odpowiednich działań w odniesieniu do wybranych obszarów w strefie i dla określonych zanieczyszczeń.

Klasyfikacja stref ze względu na ochronę roślin okazała się korzystna dla strefy wielkopolskiej ze względu na SO₂, NO_x i O₃, ponieważ uzyskała klasę A.

9.2 Zasoby przyrodnicze

Lasy i użytki rolne zajmują ok. 47% łącznej powierzchni Gminy Lubasz. Wśród użytków rolnych, aż 83% stanowią grunty orne. Na omawianym terenie gleby nie są najlepszej jakości, tj. 18% łącznej powierzchni gruntów ornych zalicza się do III klasy bonitacyjnej, zaś odpowiednio 35% IV klasa i 46% klasa V i VI.

Lasy na terenie gminy Lubasz zarządzane są przez Nadleśnictwo Krucz.

Siedliska leśne w Nadleśnictwie są na ogół ubogie: bory stanowią 65,6% powierzchni, bory mieszane 16,9%, lasy i olsy 17,5%. Lasy w zarządzie nadleśnictwa to przede wszystkim jednogatunkowe drzewostany sosnowe powstałe po roku 1924 po gradacji sówki choinówki, cechujące się nieprawidłową strukturą wieku. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna zajmująca 88,5% powierzchni leśnej, niewielki udział mają: brzoza, dąb, olsza, świerk, buk. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 63 lata. Ponad 99% drzewostanów nadleśnictwa pochodzi z odnowienia sztucznego².

Najczęściej spotykanymi zwierzętami w nadleśnictwie są sarny, jelenie, dziki, danielę i lisy. Oprócz nich występują, także rzadkie gatunki, takie jak: bóbr, wydra, bocian czarny, żuraw, rybołów, orzeł bielik oraz kania ruda i czarna³.

Z uwagi na walory przyrodnicze znaczna część obszaru Gminy objęta jest różnymi formami ochrony przyrody w postaci: obszarów chronionego krajobrazu, obszarów Natura 2000, pomników przyrody i użytków ekologicznych.

² Strona internetowa Nadleśnictwa Krucz: <http://www.krucz.pila.lasy.gov.pl/> [dostęp dnia 10.04.2017]

³ Strona internetowa Nadleśnictwa Krucz: <http://www.krucz.pila.lasy.gov.pl/> [dostęp dnia 10.04.2017]

9.2.1 Formy ochrony przyrody

9.2.1.1 Obszary chronionego krajobrazu

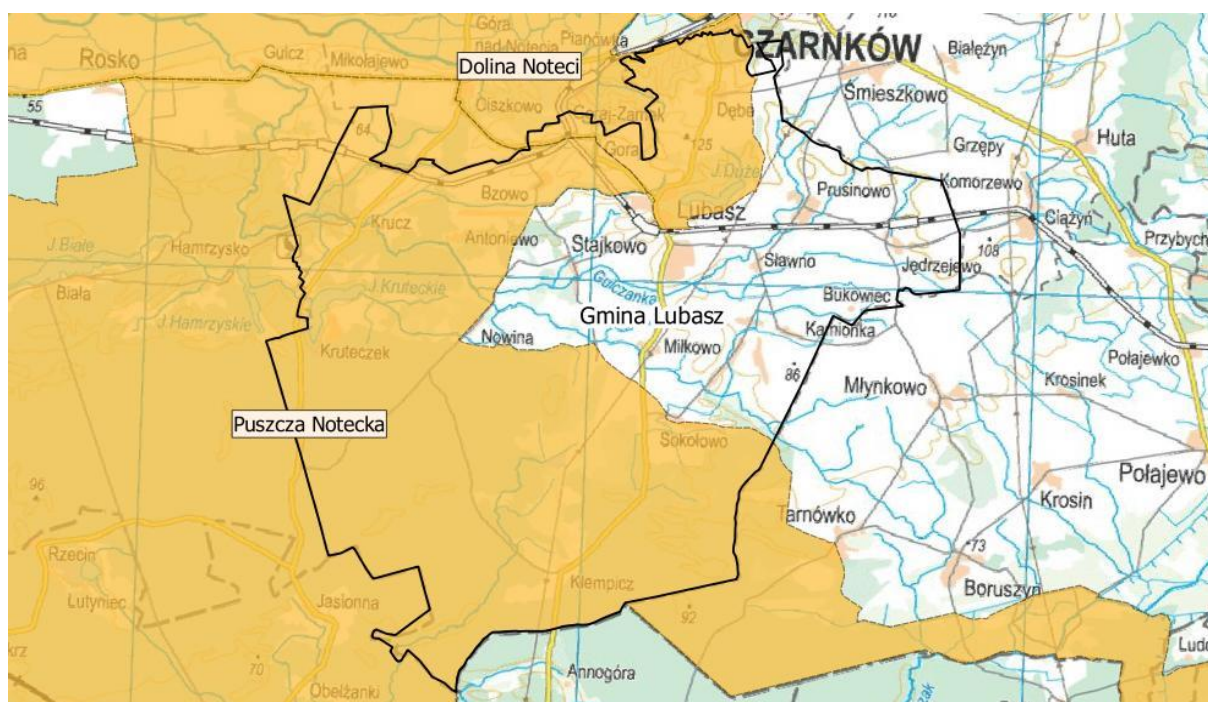
Dolina Noteci

Obszar obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Dolina Noteci stanowi fragment największej w Polsce Pradoliny Wisły – Noteci. Charakteryzuje się różnorodnością i malowniczością krajobrazu. W samej pradolinie rzeki Noteć zdecydowanie przeważa ekosystem łąkowy. Na wzniesieniach morenowych natomiast występują fitocenozy leśne z przewagą gatunków liściastych.

Puszcza Notecka

Obejmuje część Pojezierza Poznańskiego i Kotliny Gorzowskiej, w skład obszaru wchodzi znaczna część Puszczy Noteckiej, która stanowi jeden z większych kompleksów leśnych kraju. Obszar ten charakteryzuje się zawartym kompleksem wydm śródlądowych (jednym z największych w Europie) oraz rynnową doliną rzeki Miałki z licznymi jeziorami, dużą powierzchnią borów sosnowych wprowadzonych sztucznie na wydmach.

Rysunek 1. Obszary Chronionego Krajobrazu (kolor pomarańczowy) na tle Gminy Lubasz

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

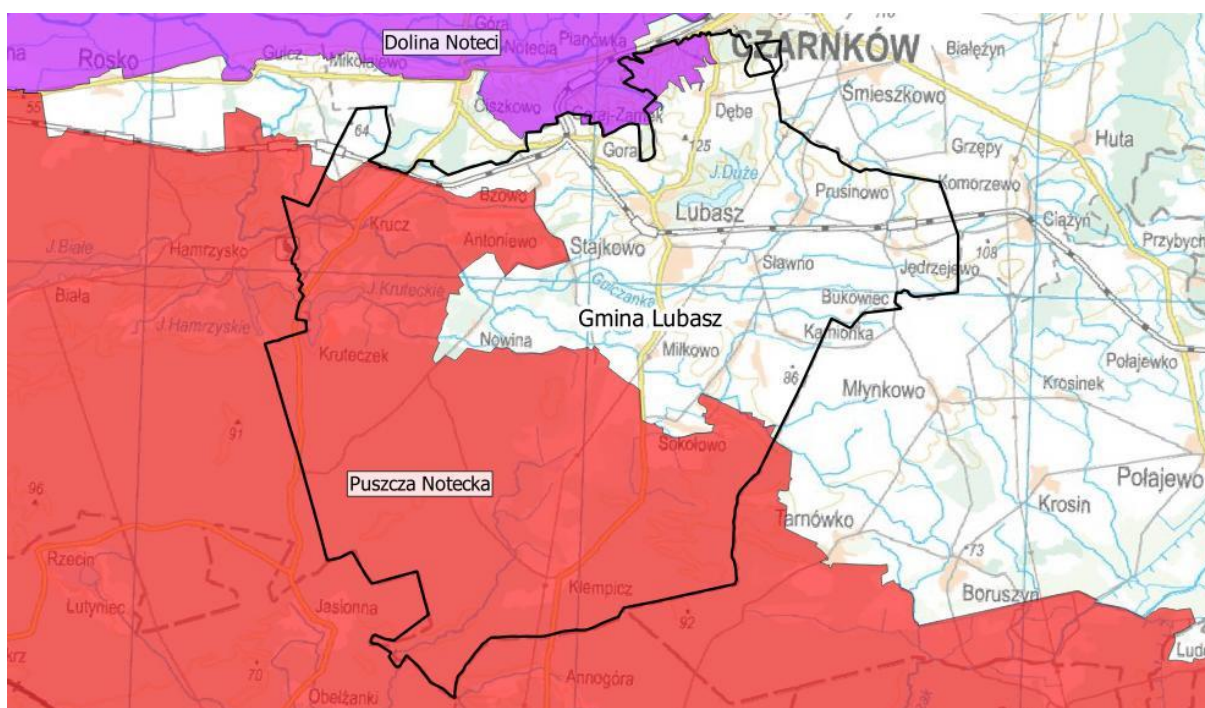
9.2.1.2 Obszary Natura 2000

Dolina Noteci (PLH300004) – obszar siedliskowy

Obszar Doliny Noteci jest w dużej części zajęty przez torfowiska niskie, z fragmentami zalewowych łąk i trzcinowisk, z enklawami zakrzewień i zadrzewień. Teren przecinają kanały i rowy odwadniające. Liczne są starorzecza i wypełnione wodą doły potorfowe. Miejscami występują rozległe płaty łągów. Łąki są intensywnie użytkowane.

SOO Dolina Noteci obejmuje bogatą mozaikę siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG (16 rodzajów), z priorytetowymi lasami łągowymi i dobrze zachowanym kompleksami łąkowymi, choć łącznie zajmują one poniżej 20% powierzchni obszaru. Notowano tu też 8 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG⁴:

- Starodub łąkowy,
- Boleń,
- Kumak nizinny,
- Bóbr europejski,
- Głowacz białopłetwy,
- Wydra,
- Czerwończyk fioletek,
- Piskorz.

⁴ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody [dostęp dnia 10.04.2017]

Rysunek 2. Obszary siedliskowe Natura 2000 (kolor fioletowy) oraz obszary ptasie Natura 2000 (kolor czerwony) na tle Gminy Lubasz

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

Puszcza Notecka (PLB300015) – obszar ptasi

Występuje co najmniej 30 lęgowych gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 11 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK).

W okresie lęgowym obszar Puszczy Noteckiej zasiedla powyżej 2% populacji krajowej bielika, kani czarnej i kani rudej, co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków:

- bąk,
- podgorzałka,
- puchacz,
- rybołów,
- trzmielojad,
- gągoł,
- nurogęś;

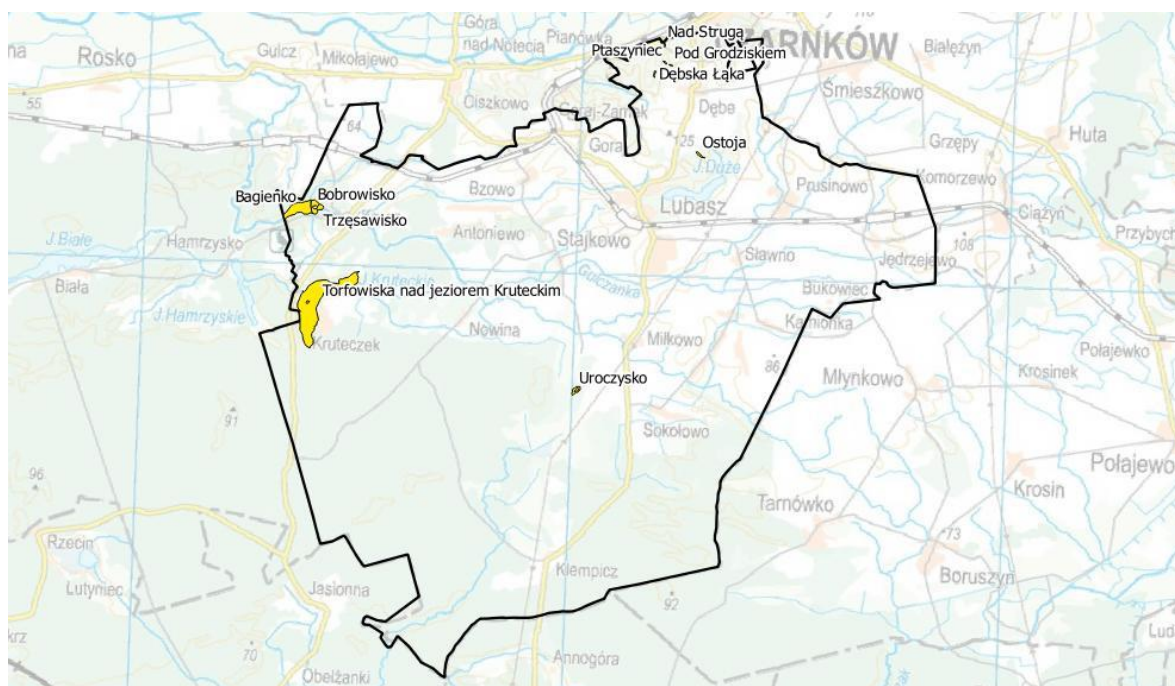
W stosunkowo wysokiej liczebności występuje bocian czarny, błotniak stawowy, ortolan i żuraw. W okresie zimy na obszarze OSO Puszcza Notecka występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrownego bielika⁵.

9.2.1.3 Pozostałe formy

Na terenie gminy znajduje się 10 użytków ekologicznych tj. tereny łąkowe, podmokłe/bagna, torfowisko (Rys. 3) oraz 19 pomników przyrody obejmujących pojedyncze drzewa bądź ich skupiska (Tab. 2)⁶.

⁵ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody [dostęp dnia 10.04.2018]

⁶ Ibidem

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

Tabela 2. Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie Gminy Lubasz
[stan na 10.04.2017]

Lp.	Rodzaj twor	Typ pomnika	Przybliżona lokalizacja	Data ustanowienia
1.	drzewo	pojedynczy	Nadleśnictwo Krucz, leśnictwo Goraj, oddział 108c	1992-12-31
2.	drzewo	skupisko	Nadleśnictwo Krucz, leśnictwo Goraj, oddział 264s wg RDOS, wg Gminy - 108i	1957-01-15
3.	drzewo	pojedynczy	Park w miejscowości Lubasz	1957-10-31
4.	drzewo	pojedynczy	Na wschód od wsi Jędrzejewo przy stawie	1957-10-31
5.	drzewo	pojedynczy	Park w m. Bzowo	1957-12-30
6.	drzewo	pojedynczy	Park w m. Bzowo	1957-12-30
7.	drzewo	pojedynczy	Przy drodze w m. Klempicz	1970-04-25
8.	drzewo	pojedynczy	Ogród prywatny w m. Klempicz	1970-04-25
9.	drzewo	pojedynczy	Ogród prywatny w m. Klempicz	1970-04-25
10.	drzewo	pojedynczy	Pola uprawne PGR Brzeźno w Klempiczu	1975-05-28
11.	drzewo	skupisko	Park w m. Lubasz	1982-07-01
12.	drzewo	pojedynczy	Nadleśnictwo Krucz, leśnictwo Klempicz, oddział 429	1992-12-31
13.	drzewo	skupisko	przy drodze prowadzącej od Jeziora Dużego do cmentarza w m. Lubasz	1992-12-31
14.	drzewo	skupisko	Na cmentarzu przy kościele parafialnym w m. Lubasz	1992-12-31
15.	drzewo	pojedynczy	Po prawej stronie szosy naprzeciw Pałacu Szułdrzyńskich w m. Lubasz	1992-12-31
16.	drzewo	skupisko	Park na tzw. "Grodzisku" w m. Lubasz	1992-12-31
17.	drzewo	pojedynczy	w pobliżu m. Klempicz	1996-07-01
18.	drzewo	pojedynczy	w pobliżu m. Dębe	1996-07-01
19.	drzewo	skupisko	w pobliżu m. Dębe	1996-07-01

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

9.3 Gospodarowanie wodami

9.3.1 Wody powierzchniowe

Do wód powierzchniowych na terenie gminy Lubasz należą: wody płynące w postaci rzek i melioracji oraz wody stojące w postaci jezior, stawów i zbiorników retencyjnych. Głównym ciekim gminy jest rzeka Gulczanka, będąca lewobrzeżnym dopływem Noteci, do której uchodzi w 77,1 km. Całkowita długość rzeki wynosi 31,6 km⁷.

Głównymi zbiornikami wód powierzchniowych na terenie gminy Lubasz są jeziora: Kruteckie i Duże.

Jezioro Kruteckie położone jest przy granicy Gminy Lubasz z Gminą Wieleń. Wraz z zarastającymi je torfowiskami zajmuje powierzchnię ponad 90 ha, maksymalna głębokość wynosi 2 m. Przez akwen przepływa Miałka. Jezioro otaczają podmokłe łąki, pastwiska oraz lasy. Brzegi jeziora porośnięte są w 100 %, a roślinność wynurzona zajmuje powierzchnię około 10 ha. Nad brzegami jeziora utworzono użytek ekologiczny pn. *Torfowiska nad Jeziorem Kruteckim*. W środkowej części jeziora znajduje się zadrzewiona wyspa⁸.

Jezioro Duże (Lubaskie) przylega do wschodnich do granic miejscowości Lubasz. Jego powierzchnia wynosi 41,5 ha, a głębokość maksymalna to 11,4 m. Jezioro otoczone jest lasami oraz gruntami rolnymi. Akwen ten posiada wysokie walory rekreacyjne. Brzegi porośnięte są trzciną, sitowiem i tatarakiem. Roślinność zanurzoną reprezentuje: moczarka kanadyjska, rogatek szorstki, rdestnica przeszyta i wywłócznik. W jeziorze występuje m.in. szczupak, węgorz i lin⁹.

9.3.1.1 Jakość wód powierzchniowych

Ocenę stanu wód powierzchniowych (rzek, jezior, wód przejściowych i przybrzeżnych) wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód, na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska i prezentuje poprzez ocenę stanu ekologicznego, stanu chemicznego i ocenę stanu JCW.

Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny, jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie

⁷ Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Lubasz na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015

⁸ Strona internetowa Gminy Lubasz

⁹ Strona internetowa Gminy Lubasz

wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych. Stan ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się poprzez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości.

Tabela 3. Stan ekologiczny jednolitych części wód

Klasa jakości	Stan ekologiczny
I	Bardzo dobry
II	Dobry
III	Umiarkowany
IV	Słaby
V	Zły

Źródło: GIOŚ

O przypisaniu ocenianej jednolitej części wód powierzchniowych decydują wyniki klasyfikacji poszczególnych elementów biologicznych, przy czym obowiązuje zasada, że klasa stanu/potencjału ekologicznego odpowiada klasie najgorszego elementu biologicznego (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2016, poz. 1187)).

W ocenie stanu ekologicznego specyficzną rolę mają hydromorfologiczne elementy jakości wód, które wraz z elementami fizykochemicznymi są elementami wspierającymi ocenę elementów biologicznych. Badania wód powierzchniowych w zakresie elementów hydrologicznych i morfologicznych wykonuje państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna, przekazując wyniki tych badań właściwym wojewódzkim inspektorom ochrony środowiska. Natomiast wojewódzki inspektor ochrony środowiska prowadzi obserwacje elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego. Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną obserwacje stanu elementów hydromorfologicznych służą jedynie potwierdzeniu bardzo dobrego stanu lub maksymalnego potencjału ekologicznego wód powierzchniowych. Oznacza to, że w sytuacji, gdy stan wód na podstawie elementów biologicznych i wspierających je elementów fizykochemicznych jest oceniony jako bardzo dobry, niespełnienie przez elementy hydromorfologiczne kryteriów stanu bardzo dobrego powoduje obniżenie stanu ekologicznego wód. Analogicznie jest dla maksymalnego potencjału ekologicznego. W tym przypadku jednak to niemożliwe do eliminacji przekształcenia hydromorfologiczne stanowią o uznaniu wód za silnie zmienione lub sztuczne, więc ich stopień, np. drożność przepławek w barierach poprzecznych, może decydować o określeniu potencjału ekologicznego jako maksymalny lub niższy. W sytuacji,

gdy stan ekologiczny lub potencjał ekologiczny został oceniony na podstawie elementów biologicznych i wspierających je elementów fizykochemicznych jako poniżej bardzo dobrego lub maksymalnego, stan elementów hydromorfologicznych nie ma wpływu na ocenę stanu lub potencjału ekologicznego, tzn. przyjmuje się, że z definicji odpowiada on stanowi elementów biologicznych.

Klasyfikacji stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych dokonuje się na podstawie analizy wyników pomiarów zanieczyszczeń chemicznych, w tym tzw. substancji priorytetowych. Podstawą analizy jest porównanie uzyskanych wyników ze środowiskowych normami jakości. Przyjmuje się, że jednolita część wód jest w dobrym stanie chemicznym, jeżeli żadna z obliczonych wartości stężeń nie przekracza dopuszczalnych stężeń maksymalnych i średniorocznych. Jeżeli woda nie spełnia tych wymagań, stan chemiczny ocenianej jednolitej części wód określa się jako: „poniżej dobrego”. Dodatkowo, wyniki badań osadów dennych są wykorzystywane w systemie oceny stanu chemicznego wód.

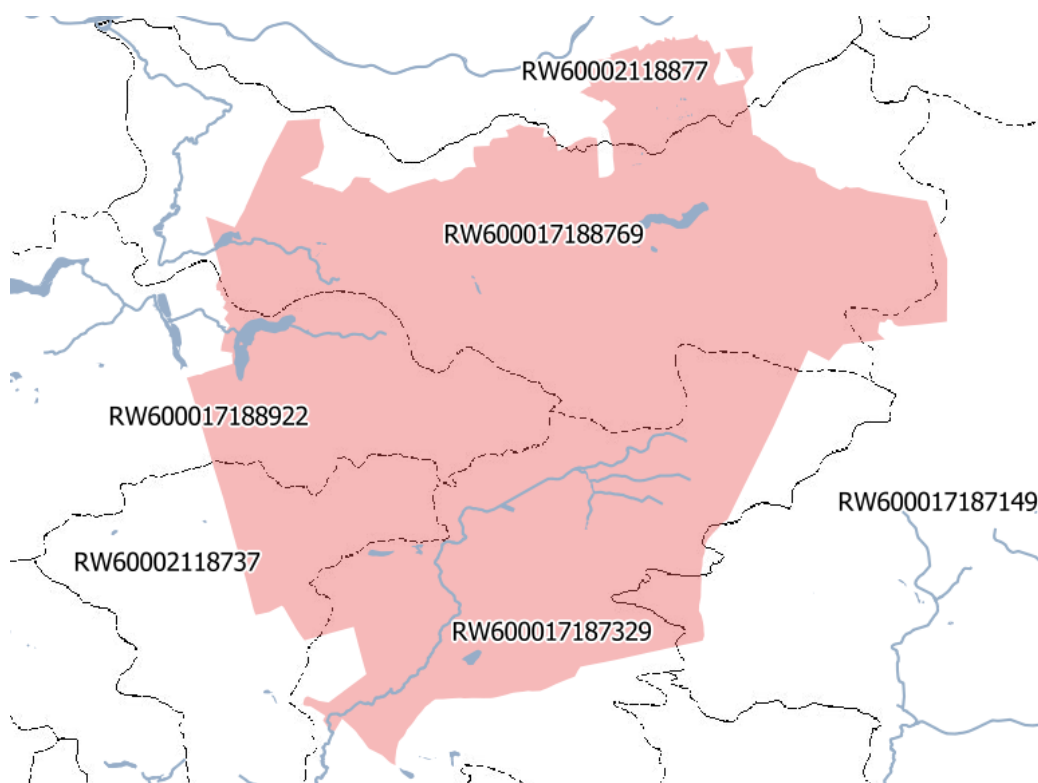
Stan jednolitej części wód ocenia się poprzez porównanie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Jednolita część wód może być oceniona jako będąca w „dobrym stanie”, jeśli jednocześnie jej stan/potencjał ekologiczny jest sklasyfikowany przynajmniej jako dobry, a stan chemiczny sklasyfikowany jest jako „dobry”. W pozostałych przypadkach, tj. gdy stan chemiczny jest sklasyfikowany jako „poniżej dobrego” lub stan/potencjał ekologiczny sklasyfikowano jako „umiarkowany”, „słaby”, bądź „zły”, jednolitą część wód ocenia się jako będącą w złym stanie.

Gmina Lubasz leży głównie w granicach 4 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (rys. 4), są to:

- Gulczanka (RW600017188769),
- Miała do Dopływu z Pęckowa (RW600017188922),
- Warta od Samy do Ostrorogi (RW60002118737),
- Smolnica (RW600017187329)

oraz na niewielkich obszarach w granicach dwóch JCWP:

- Noteć od Kanału Romanowskiego do Bukówki (RW60002118877),
- Kończak (RW600017187149).

Rysunek 4. Ciekі wodne (linie niebieskie) oraz granice JCWP (linie czarne) na tle Gminy Lubasz (czerwone tło)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KZGW

W 2015 roku WIOŚ w Poznaniu badał pięć z sześciu JCWP znajdujących się w obszarze gminy. Wyniki badania przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Klasyfikacja stanu czystości jednolitych części wód powierzchniowych na terenie Gminy Lubasz w roku 2015

Nazwa ocenianej JCWP	Kod ocenianej JCWP	Nazwa reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego	Silnie zmieniona lub sztuczna JCWP	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan / Potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCWP
Gulczanka	RW600017188769	Gulczanka - Gulcz	Nie	III	II	PSD	Umiarkowany	–	Zły
Miała do Dopływu z Pęckowa	RW600017188922	Miała - Matylin	Tak	V	II	II	Zły	Dobry	Zły
Warta od Samy do Ostrorogi	RW60002118737	Warta - Pierwoszewo	Tak	III	II	II	Umiarkowany	Dobry	Zły
Noteć od Kanału Romanowskiego do Bukówki	RW60002118877	Noteć - Drawski Młyn	Tak	II	II	II	Dobry	–	–
Kończak	RW600017187149	Kończak - Stobnica	Tak	II	II	II	Dobry	Dobry	Dobry

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu

Ocena jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się na terenie Gminy Lubasz nie jest zadowalająca. Źródłem zanieczyszczeń wód są czynniki antropogeniczne wiążące się przede wszystkim z niewłaściwym prowadzeniem działalności gospodarczo-bytowej oraz wciąż niedostateczne uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej.

9.3.2 Wody podziemne

Użytkowe wody podziemne występujące na tym terenie związane są z czwartorzędowymi i trzeciorzędowymi poziomami wodonośnymi.

Aktualna wersja podziału jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) obejmuje 172 części i obowiązuje od 2016 roku. Obszar Gminy Lubasz znajduje się w obrębie dwóch jednolitych części wód podziemnych, są to: JCWP nr 34 i 41¹⁰, zaliczanych do regionu dorzecza Warty.

Stan chemiczny JCWPd 34 określony został jako słaby. Sytuacja ta związana jest z niedostatecznie oczyszczonymi ściekami komunalnymi oraz zbyt małym stopniem skanalizowania terenów wiejskich. Ze względu na brak możliwości technicznych przedłużony został termin osiągnięcia celów środowiskowych dla JCWPd 34. Stan ilościowy JCWPd 34 jest dobry. W przypadku JCWPd 41 stan chemiczny i ilościowy jest dobry¹¹.

Wody podziemne na terenie Gminy Lubasz mają duże znaczenie ponieważ stanowią źródło zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną.

9.4 Infrastruktura techniczna

9.4.1 Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Za kanalizację i wodociągi na terenie Gminy Lubasz odpowiada Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. Na omawianym obszarze znajduje się sześć stacji uzdatniania wody w następujących miejscowościach: w Stajkowie, w Sokołowie, w Prusinowie, w Jędrzejewie, w Kruczu i w Lubasz. Łączna długość sieci wodociągowej to ok. 107 km, która doprowadza wodę do większości miejscowości na terenie Gminy Lubasz. Dodatkowo, samorząd dla wsi Dębe kupuje wodę z Zakładu Usług Komunalnych w Brzeźnie.

¹⁰ Państwowy Instytut Geologiczny - Jednolite Części Wód Podziemnych w podziale obowiązującym na lata 2016-2021

¹¹ Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. z 2016 r. poz. 1967).

Sieć kanalizacyjna na terenie Gminy Lubasz wynosi ok. 45 km. Podłączona jest ona do czterech oczyszczalni ścieków komunalnych. Przedmiotowy rodzaj sieci to kanalizacja sanitarna z dziewiętnastoma przepompowniami i trzema tłoczniami ścieków. Oczyszczalnia w miejscowości Stajkowo ma charakter mechaniczno-biologiczny. Jest ona największa, gdyż trafia do niej najwięcej ścieków komunalnych gminy. Pozostałe oczyszczalnie znajdują się w następujących miejscowościach: Jędrzejewo, Miłkowo oraz Krucz.

Ponadto, na terenie omawianej Gminy, jest prawie 910 zbiorników bezodpływowych, z których ścieki wywożone są specjalnym transportem do oczyszczalni w miejscowości Stajkowo i Jędrzejewo.

Dodatkowo, niektóre gospodarstwa posiadają przydomowe oczyszczalnie ścieków. Na omawianym obszarze jest ich ponad 35. W tym miejscu należy zaznaczyć, iż ich utworzenie zostało wsparte przy pomocy dopłaty ok. 30% ze środków gminnych.

9.4.2 Odpady komunalne

Z terenu Gminy Lubasz mieszkańcy odpady komunalne mają odbierane z posesji zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi.

Warto zauważyć, iż samorząd omawianej Gminy dba o środowisko i recykling odpadów komunalnych. Odbывается to w następujący sposób:

- za przetwarzanie i odzysk komunalnych odpadów zmieszanych z terenu Gminy Lubasz odpowiada Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych,
- za segregowane odpady mieszkańców Gminy Lubasz trafiają na składowisko w Sławienku, gdzie są sortowane, a następnie przekazywane do przedsiębiorstw zajmującym się recyklingiem.

9.4.3 Sieć gazowa

Na terenie Gminy Lubasz znajduje się sieć gazu ziemnego. Samorząd obecnie jest w trakcie rozwoju przedmiotowej sieci. Ukończenie inwestycji, które zapewni dostęp do gazu ziemnego do miejscowości Lubasz, Dębe i Sławno, planowane jest do 2020 roku. Sieć gazowa wynosi 7 249 m – dane z Głównego Urzędu Statystycznego, stan na 2015 rok.

9.4.4 Sieć ciepła

Na terenie Gminy Lubasz brak jest centralnego systemu ciepłowniczego.

9.4.5 Sieć energetyczna

Głównym dystrybutorem energii elektrycznej na terenie Gminy Lubasz jest ENEA OPERATOR Sp. z o.o. Jednocześnie, na omawianym obszarze jest kilku dostawców energii, na podstawie obowiązujących przepisów, każdy obywatel może sam zdecydować o wyborze dostawcy.

Energia elektryczna dostarczana jest mieszkańcom, przedsiębiorcom, administracji publicznej i innym podmiotom działającym na terenie Gminy Lubasz poprzez linie średniego napięcia o mocy 15 kV oraz przy pomocy stacji transformatorowych. Niniejsza sieć energetyczna jest tak rozprowadzona by zaspakajała wszystkie potrzeby na terenie całej Gminy, brak jest tzw. białych plam dostarczania energii elektrycznej.

10 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Głównymi problemami ochrony środowiska istotnymi z punktu widzenia realizacji *Planu* jest niedostateczna jakość powietrza (szczególnie w sezonie grzewczym).

11 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

Cele i zadania przewidziane do realizacji w *Planie* nie wpłyną znacząco na obszar Natura 2000 oraz środowisko (przewiduje się oddziaływanie pozytywne lub neutralne). Analiza oddziaływania zadań przewidzianych w *Planie* na obszary Natura 2000 została przedstawiona w **tabeli 5** niniejszego dokumentu.

Bardzo ważnym elementem zapobiegającym ewentualnym negatywnym wpływom na obszary Natura 2000 jest ocena oddziaływania na środowisko. Należy pamiętać, że tabela oddziaływań planowanych działań (**Tabela 5.**) została wykonana z założeniem, że dla zadań inwestycyjnych ujętych w *Planie* będzie zachowane postępowanie w pełni zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, a więc dla przedsięwzięć, które tego wymagają zostanie przeprowadzona procedura oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, która zostanie zakończona decyzją środowiskową.

Tabela 5. Sposób oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska realizowanych zadań wraz z uzasadnieniem

Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
Budowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	Obszary Natura 2000	Neutralne	Realizacja inwestycji wykonana będzie zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Budowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej będzie przebiegać wzdłuż istniejących dróg i nie wpłynie na naturalny zasięg i obszary mieszczące się w obrębie siedlisk przyrodniczych.
	Formy ochrony przyrody (bez Natury 2000)		
	Różnorodność biologiczna	Neutralne	Budowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej nie wpłynie znacząco na różnorodność biologiczną. Możliwe jest krótkotrwałe i odwracalne oddziaływanie na różnorodność biologiczną podczas fazy realizacji. Budowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej pozytywnie wpłynie m.in. na jakość wód powierzchniowych i podziemnych, co pośrednio pozytywnie wpłynie na ochronę różnorodności biologicznej, poprzez stworzenie lepszych warunków do rozwoju organizmów.
	Ludzie	Pośrednie pozytywne	Faza realizacji zadań związanych z infrastrukturą wodno-kanalizacyjną może mieć wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego czy stanu atmosfery. Oddziaływania te będą krótkotrwałe. Budowa infrastruktury wpłynie na poprawę jakości wód na terenie gminy. Mieszkańcy będą mieli możliwość korzystania z sieci kanalizacyjnej, wodociągowej oraz oczyszczalni ścieków. Dzięki czemu znacznie zmniejszy się ryzyko wystąpienia zanieczyszczenia wody pitnej.
	Zwierzęta	Pośrednie pozytywne	Realizacja zadań poprawi stan wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy. Dzięki budowie sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków ograniczona zostanie ilość ścieków odprowadzanych bezpośrednio do ziemi i wód gruntowych, co znacznie zmniejszy ryzyko epidemiologiczne zwłaszcza zwierząt hodowlanych.
	Rośliny	Pośrednie pozytywne	Oddziaływanie prac związanych z budową infrastruktury będzie mieć charakter krótkotrwały i odwracalny. W celu ograniczenia powierzchni oddziaływania ciężkiego sprzętu na rośliny, dojazd na teren prac budowlanych przebiegał będzie po istniejących drogach. Po zakończeniu prac zmiany w poszyciu roślinnym zostaną odtworzone.

Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
Budowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	Woda	Pośrednie pozytywne	Realizacja budowy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej wpłynie pozytywnie na wody powierzchniowe i podziemne. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków ograniczy ilość ścieków przedostających się do wód gruntowych i powierzchniowych. Dzięki inwestycjom mieszkańcy gminy Lubasz będą mieć zapewniony dostęp do wody dobrej jakości, przebadanej pod kątem chemicznym oraz mikrobiologicznym.
	Powietrze	Neutralne	Oddziaływanie inwestycji na powietrze będzie krótkotrwałe, związane z pracą sprzętu mechanicznego niezbędnego do realizacji inwestycji. Możliwość wystąpienia przekroczeń dopuszczalnych poziomów tlenków azotu występuje jedynie w przypadku silnie skoncentrowanych w jednym punkcie prac budowlanych.
	Powierzchnia ziemi	Bezpośredni neutralny	Negatywny wpływ rozbudowy sieci kanalizacyjnej, wodociągowej oraz budowy oczyszczalni ścieków związany jest ze zniszczeniem wierzchniej warstwy gleby przez maszyny. Działania te będą miały charakter lokalny i odwracalny. Po zakończeniu prac powierzchnia, która narażona była na działanie szkodliwych czynników zostanie przywrócona do stanu sprzed budowy.
	Krajobraz	Neutralny	Zmiany w kompozycji krajobrazu poprzez wprowadzenie nowych elementów związane będą z procesem budowy infrastruktury. Niekorzystne oddziaływanie na krajobraz obserwowane będzie podczas prac budowlanych.
	Klimat	Neutralny	Oddziaływanie inwestycji na klimat będzie miało charakter lokalny i krótkotrwałe.
	Zasoby naturalne	Neutralny	Zasoby naturalne na terenie gminy nie ulegną negatywnym wpływom realizacji inwestycji. Złoża kopalin znajdujących się w gminie położone są w poza obszarem objętym inwestycjami.
	Zabytki	Neutralny	Realizacja inwestycji przebiegała będzie w sposób niezagrażający zabytkom.
	Dobra materialne	Neutralny	Realizacja inwestycji przebiegała będzie w sposób niezagrażający dobrom materialnym. Teren budowy zostanie zabezpieczony.

Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
Budowa i remonty dróg oraz infrastruktury towarzyszącej (chodniki, ścieżki rowerowe, wiaty przystankowe, zajazdy autobusowe itp.)	Obszary Natura 2000	Neutralne	Realizacja inwestycji wykonana będzie zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Budowa i modernizacja dróg wykonywana będzie po istniejącym dotychczas śladzie drogi, z tego względu nie będzie ona wpływała na tereny sąsiednie. Wzmożony ruch samochodów i maszyn w okresie realizacji budowy drogi i związany z nim hałas oraz wzrost stężenia tlenków azotu w atmosferze będą miały charakter krótkotrwały i nie będą zagrażać obszarom i gatunkom chronionym.
	Formy ochrony przyrody (bez Natury 2000)	Neutralne	
	Różnorodność biologiczna	Neutralne	Budowa dróg na terenie gminy nie wpłynie znacząco na różnorodność biologiczną. Możliwe jest krótkotrwałe i odwracalne oddziaływanie na różnorodność biologiczną podczas fazy realizacji.
	Ludzie	Pośredni pozytywny	Prowadzenie prac związanych z inwestycją w fazie realizacji może mieć wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego czy stanu atmosfery. Działania te będą krótkotrwałe, miejscowe i odwracalne. Budowa infrastruktury wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców m.in. poprzez ograniczenie ilości zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz poprawę bezpieczeństwa.
	Zwierzęta	Neutralny	Początkowa faza realizacji zadań wpłynie niekorzystnie na biocenozy występujące w wierzchniej warstwy gleby. Uciążliwy dla zwierząt może być hałas emitowany podczas robót ziemnych – oddziaływanie to będzie miało charakter miejscowy i krótkotrwały. Zrealizowana inwestycja będzie umożliwiać swobodną migrację zwierząt oraz bytowanie występujących dotychczas gatunków zwierząt.
	Rośliny	Neutralny	Prace prowadzone będą w sposób nie zagrażający florze regionu. Powierzchnie, które uległy zniszczeniu na skutek prac ziemnych zostaną poddane kompensacji przyrodniczej.
	Woda	Neutralny	Budowa i modernizacja dróg nie wpłynie na jakość wód powierzchniowych i podziemnych. Zagrożeniem wynikającym z realizacji inwestycji może być wyciek substancji ropopochodnych z maszyn budowlanych.
	Powietrze	Pośredni pozytywny	Podczas budowy drogi może wystąpić problem z nadmiernym zapyleniem oraz emisją spalin do atmosfery pochodzących z maszyn niezbędnych do realizacji zadania. Oddziaływanie jest krótkotrwałe i ma charakter miejscowy, przez co nie stanowi poważnego zagrożenia dla mieszkańców gminy.

Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
Budowa i remonty dróg oraz infrastruktury towarzyszącej (chodniki, ścieżki rowerowe, wiaty przystankowe, zajazdy autobusowe itp.)	Powierzchnia ziemi	Bezpośrednie	Realizacja zadań związana jest z dużą ingerencją człowieka na powierzchnię ziemi. Przebieg planowanych dróg wyznaczona jest na istniejących śladach dróg, co zmniejszy stopień oddziaływania na tereny sąsiadujące.
	Krajobraz	Neutralny	Budowa i modernizacja dróg będzie przeprowadzona na istniejących już ciągach komunikacyjnych, przez co krajobraz nie ulegnie znacznym zmianom.
	Klimat	Pośredni pozytywny	Budowa dróg na terenie gminy przyczynie się do zmniejszenia emisji pyłów i spalin do atmosfery.
	Zasoby naturalne	Neutralny	W obrębie planowanej inwestycji nie znajdują się złoża kopalin
	Zabytki	Neutralny	Realizacja inwestycji przebiegała będzie w sposób niezagrażający zabytkom. Podczas prowadzenie prac ziemnych możliwe jest znalezienie stanowisk archeologicznych, w tym przypadku zostanie zapewniona odpowiednia konserwacja znaleziska.
	Dobra materialne	Neutralny	Realizacja inwestycji przebiegała będzie w sposób niezagrażający dobrom materialnym. Teren budowy zostanie zabezpieczony.
Termomodernizacja	Obszary Natura 2000	Neutralny	Realizacja inwestycji nie wpłynie na obszary natura 2000, możliwe oddziaływania będą miały charakter krótkotrwały. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na gatunki roślin i zwierząt znajdujące się w cennych przyrodniczo siedliskach na obszarze gminy
	Formy ochrony przyrody (bez Natury 2000)	Neutralny	Realizacja inwestycji nie wpłynie na formy ochrony przyrody, możliwe oddziaływania będą miały charakter krótkotrwały. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na gatunki roślin i zwierząt znajdujące się w cennych przyrodniczo siedliskach na obszarze gminy
	Różnorodność biologiczna	Neutralny	Oddziaływanie na środowisko będzie miejscowe i krótkotrwałe, dzięki czemu realizacja przedsięwzięć nie wpłynie negatywnie na różnorodność biologiczną na terenie gminy.

Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
Termomodernizacja	Ludzie	Pośrednie pozytywne	Prace związane z realizacją zadań będą wymagały wykorzystania sprzętu, który może powodować uciążliwości związane z nadmiernym hałasem. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i miejscowe. Dzięki przeprowadzonym pracom możliwe będzie zwiększenie wydajności energetycznej modernizowanych budynków, co pozytywnie wpłynie również na ekonomiczne aspekty ich eksploatacji..
	Zwierzęta	Neutralne	Prace prowadzone będą w miarę możliwości poza okresem lęgowym ptaków. Jeśli zachowanie odpowiedniego terminu nie będzie możliwe należy przed rozpoczęciem prac przeprowadzić rozpoznanie, czy w rejonie prowadzenia prac oraz w strefie ich bezpośredniego oddziaływania znajdują się schronienia dzienne nietoperzy lub czy gniazdują gatunki ptaków chronionych. Po przeprowadzeniu prac remontowych będzie zapewnione nietoperzom dalsze schronienie w czasie dnia, a ptakom dalsze gniazdowanie w obiektach budowlanych
	Rośliny	Neutralne	Wpływ prac budowlanych na rośliny związany będzie głównie z transportem i tymczasowym składowaniem materiałów budowlanych. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i miejscowe.
	Woda	Neutralne	Prace budowlane nie będą miały wpływu na stan oraz jakość wód powierzchniowych i podziemnych. Podczas prowadzenia prac nie przewiduje się powstawania wycieków i szkodliwych substancji do wód.
	Powietrze	Pośrednie pozytywne	Prowadzone na terenie gminny działania przyczynią się do poprawy efektywności energetycznej budynków. Dzięki czemu możliwe będzie ograniczenie ilości surowców energetycznych wykorzystywanych do ogrzewania budynków, a co za tym idzie zmniejszy się ilość zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery.
	Powierzchnia ziemi	Neutralne	Powierzchnia ziemi nie zostanie naruszona podczas prac remontowo-budowlanych
	Krajobraz	Neutralne	Działania prowadzone będą na istniejących dotychczas obiektach. Nie zaburzą ładu przestrzennego na terenie gminy.
	Klimat	Pośrednie pozytywne	Poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizację i remonty budynków wpłynie na ograniczenie emisji m.in. CO ₂ do atmosfery, w konsekwencji przyczyniając się do poprawy składu powietrza.

Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
Termomodernizacja	Zasoby naturalne	Neutralne	Złoża zasobów naturalnych nie zostaną naruszone podczas prac remontowo-budowlanych.
	Zabytki	Neutralne	W przypadku prowadzenia prac w obiektach zabytkowych przebiegać one będą pod nadzorem konserwatora zabytków.
	Dobra materialne	Neutralne	Realizacja inwestycji przebiegała będzie w sposób niezagrażający dobrom materialnym. Tereny na których będą wykonywane prace remontowe zostanie zabezpieczony.
Edukacja mieszkańców gminy	Obszary Natura 2000	Pośrednie pozytywne	Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców wpłynie pozytywnie na wszystkie elementy środowiska.
	Formy ochrony przyrody (bez Natury 2000)		
	Różnorodność biologiczna		
	Ludzie		
	Zwierzęta		
	Rośliny		
	Woda		
	Powietrze		
	Powierzchnia ziemi		

Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
Edukacja mieszkańców gminy	Krajobraz	Pośrednie pozytywne	Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców wpłynie pozytywnie na wszystkie elementy środowiska.
	Klimat		
	Zasoby naturalne		
	Zabytki		
	Dobra materialne		
Gazyfikacja	Obszary Natura 2000	Neutralny	Realizacja inwestycji wykonana będzie zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Budowa sieci gazowej będzie przebiegać wzdłuż istniejących dróg i nie wpłynie na obszary mieszczące się w obrębie siedlisk przyrodniczych.
	Formy ochrony przyrody (bez Natury 2000)		
	Różnorodność biologiczna	Neutralne	Budowa sieci gazowej nie wpłynie znacząco na różnorodność biologiczną. Możliwe jest krótkotrwałe i odwracalne oddziaływanie na różnorodność biologiczną podczas fazy realizacji.
	Ludzie	Pośrednie pozytywne	Prowadzenie prac związanych z inwestycją w fazie realizacji może mieć wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego czy stanu atmosfery. Działania te będą krótkotrwałe i odwracalne. Budowa infrastruktury wpłynie na poprawę jakości powietrza na terenie gminy. Mieszkańcy będą mieli możliwość korzystania z sieci gazowej, co ograniczy wykorzystanie m.in. węgla jako głównego nośnika energii.
	Zwierzęta	Pośrednie pozytywne	Prace związane z budową gazociągu zostaną poprzedzone inwentaryzacją gatunków zwierząt oraz – w przypadku wystąpienia gatunków chronionych – ustaleniem harmonogramu prac z uwzględnieniem okresów ochronnych (lęgowych).

Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
Gazyfikacja	Rośliny	Pośrednie pozytywne	Oddziaływanie prac związanych z budową infrastruktury będzie mieć charakter krótkotrwały i odwracalny. W celu ograniczenia powierzchni oddziaływania ciężkiego sprzętu na rośliny, dojazd na teren prac budowlanych przebiegał będzie przy istniejących drogach. Po zakończeniu prac zmiany w poszyciu roślinnym zostaną odtworzone.
	Woda	Neutralne	Realizacja budowy nie wpłynie na jakość wód powierzchniowych i podziemnych. Budowa nie wpłynie na zmianę w położeniu zwierciadła wód podziemnych.
	Powietrze	Pośrednie pozytywne	Oddziaływanie inwestycji na powietrze będzie krótkotrwałe, związane z pracą sprzętu mechanicznego niezbędnego do realizacji inwestycji. Możliwość wystąpienia przekroczeń dopuszczalnych poziomów m.in. tlenków azotu występuje jedynie w przypadku silnie skoncentrowanych w jednym punkcie prac budowlanych. Budowa sieci gazowej ma na celu ograniczenie ilości wykorzystania węgla jako głównego nośnika energii, przez co zmniejszy się ładunek CO ₂ , pyłów oraz innych zanieczyszczeń uwalnianych do atmosfery.
	Powierzchnia ziemi	Neutralne	Negatywny wpływ budowy sieci gazowej związany będzie ze zniszczeniem wierzchniej warstwy gleby przez maszyny. Działania te będą miały charakter lokalny i odwracalny. Po zakończeniu prac powierzchnia, która narażona była na działanie szkodliwych czynników zostanie przywrócona do stanu sprzed budowy.
	Krajobraz	Neutralne	Zmiany w kompozycji krajobrazu poprzez wprowadzenie nowych elementów (maszyn) związane będzie z procesem budowy infrastruktury. Niekorzystne oddziaływanie na krajobraz obserwowane będzie podczas prac budowlanych.
	Klimat	Pośrednie pozytywne	Faza realizacji planowanego przedsięwzięcia będzie miała charakter lokalny i krótkotrwały. Budowa sieci gazowej ma na celu ograniczenie ilości wykorzystania węgla jako głównego nośnika energii, przez co zmniejszy się ładunek CO ₂ , pyłów oraz innych zanieczyszczeń uwalnianych do atmosfery.

Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
Gazyfikacja	Zasoby naturalne	Neutralne	Zasoby naturalne na terenie gminy nie ulegną negatywnym wpływom realizacji inwestycji. Złoża kopalin znajdujących się na terenie gminy położone są w poza obszarem objętym inwestycją. Wykorzystanie gazu jako źródło energii zmniejszy wykorzystanie węgla jako głównego nośnika energii.
	Zabytki	Neutralne	Realizacja inwestycji przebiegała będzie w sposób niezagrażający zabytkom.
	Dobra materialne	Neutralne	Realizacja inwestycji przebiegała będzie w sposób niezagrażający dobrom materialnym. Teren budowy zostanie zabezpieczony.
Opracowanie dokumentów strategicznych	Obszary Natura 2000	Neutralne	Opracowanie dokumentów wpłynie na poszczególne elementy środowiska dopiero w momencie wykorzystania ich do dalszego planowania inwestycji na terenie gminy.
	Formy ochrony przyrody (bez Natury 2000)		
	Różnorodność biologiczna		
	Ludzie		
	Zwierzęta		
	Rośliny		
	Woda		
	Powietrze		

Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
Opracowanie dokumentów strategicznych	Powierzchnia ziemi	Neutralne	Opracowanie dokumentów wpłynie na poszczególne elementy środowiska dopiero w momencie wykorzystania ich do dalszego planowania inwestycji na terenie gminy.
	Krajobraz		
	Klimat		
	Zasoby naturalne		
	Zabytki		
	Dobra materialne		

Tabela 6. Podsumowanie analizy potencjalnego oddziaływania środowisko zadań ujętych w *Planie*

Oddziaływanie na:	Oddziaływanie
Obszary Natura 2000	<p>Zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2016 poz. 2134 z późn. zm.) zabrania się podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.</p> <p>Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania realizowanych zadań na obszary Natura 2000. Realizowane inwestycje nie wpłyną na obszary mieszczące się w obrębie siedlisk przyrodniczych. Ich powierzchnia oraz liczba gatunków chronionych będą stałe lub zwiększą się. Ponadto oddziaływanie inwestycji nie będzie miało wpływu na integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.</p>
Formy ochrony przyrody (bez obszarów Natura 2000)	<p>Z uwagi na charakter i skalę planowanych do realizacji zadań przewiduje się brak możliwości oddziaływania na cele ochrony. Nie przewiduje się możliwości oddziaływania inwestycji na funkcjonalność ekosystemów. Na etapie realizacji zadań w pobliżu form prawnie chronionych należy jednak zachować szczególną ostrożność.</p>

Oddziaływanie na:	Oddziaływanie
Różnorodność biologiczną	<p>W stosunku do dziko występujących gatunków roślin, grzybów, zwierząt objętych ochroną gatunków na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w <i>sprawie ochrony gatunkowej zwierząt</i> (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183), rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w <i>sprawie ochrony gatunkowej roślin</i> (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w <i>sprawie ochrony gatunkowej grzybów</i> (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408), ustawodawca określił w art. 51 ust. 1 i art. 52 ust 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. <i>o ochronie przyrody</i> (Dz.U. 2016 poz. 2134 z późn. zm.) katalog zakazów. Może nastąpić sytuacja, że przeprowadzenie planowanych czynności będzie mogło być zrealizowane dopiero po uzyskaniu stosownego odstępstwa od generalnej reguły, jaką jest ochrona gatunkowa. Realizacja zadań przewidzianych w <i>Planie</i> będzie miała pośredni, neutralny oraz długoterminowy pozytywny wpływ na różnorodność występujących na tym terenie organizmów żywych.</p> <p>Na etapie realizacji inwestycji potencjalne zagrożenie dla bioróżnorodności regionu może być związane z zajęciem terenu pod inwestycję, robotami ziemnymi, składowaniem materiałów budowlanych, budową dróg dojazdowych, jak również rozjeżdżaniem terenu przez ciężkie maszyny. Należy pokreślić, że tego rodzaju oddziaływania mają charakter odwracalny i krótkookresowy.</p>
Ludzi	<p>W trakcie prowadzenia prac realizacyjnych może nastąpić wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego oraz poziomu dźwięku, związanego z pracą sprzętu budowlanego i transportem materiałów. Powyższe uciążliwości będą miały charakter przejściowy i odwracalny. W celu zminimalizowania uciążliwości, związanych z etapem realizacji przedsięwzięcia, prace ziemne powinny być prowadzone wyłącznie w godzinach dziennych (6⁰⁰-22⁰⁰), w sposób niedopuszczający do przypadkowego wycieku substancji ropopochodnych.</p> <p>Realizacja zadań związanych z rozwojem infrastruktury drogowej przyczyni się do ograniczenia emisji hałasu i wibracji, a także redukcji emisji CO₂ poprzez zmniejszenie spalania samochodów poruszających się po ww. drogach.</p>

Oddziaływanie na:	Oddziaływanie
Zwierzęta	<p>Prace związane z realizacją ww. zadań będą, w miarę możliwości, prowadzone poza okresem lęgowym ptaków, tj. poza miesiącami od marca do końca sierpnia. Jeśli zachowanie powyższego terminu nie będzie możliwe, należy przed rozpoczęciem prac przeprowadzić rozpoznanie, czy w rejonie prowadzenia prac oraz w strefie ich bezpośredniego oddziaływania znajdują się schronienia dzienne nietoperzy lub czy gniazdują gatunki ptaków chronionych na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183). W przypadku ww. zwierząt lub świeżych śladów ich bytności ekspert wskaże dokładne miejsce ich przebywania tak, aby przed okresem lęgowym tych gatunków można było zamknąć nisze, szczeliny i dostęp do stropodachu.</p> <p>Po przeprowadzeniu prac remontowych będzie zapewnione nietoperzom dalsze schronienie w czasie dnia, a ptakom dalsze gniazdowanie w obiektach budowlanych. Jeżeli nie będzie to możliwe poprzez wykorzystanie naturalnych szpar i szczelin, na remontowanych budynkach będą umieszczane siedliska zastępcze (np. budki lęgowe). Charakter siedlisk zastępczych, ich lokalizacja, parametry i zagęszczenie będą dobrane odpowiednio do preferencji gatunków, które występowały tam wcześniej.</p>
Rośliny	<p>Zadania dot. budowy chodników ograniczy się do niezbędnych, niewielkich wycięć roślinności, wynikających z przebiegu i parametrów. Należy zwrócić uwagę na stronę techniczną, nawierzchnie, odwodnienie oraz zadbać o odpowiednie wyposażenie towarzyszące chodnikom, np.: ławki, kosze na śmieci.</p> <p>Realizacja zadań przewidzianych w <i>Planie</i> będzie miała długoterminowy pozytywny wpływ na florę.</p>

Oddziaływanie na:	Oddziaływanie
Wodę	<p>Inwestycje w zakresie budowy wodociągu przyczynią się do poprawy jakości wody pitnej i podniesienia standardu życia mieszkańców gminy. Realizacja zaplanowanych w <i>Planie</i> zadań z zakresu budowy oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnej wyeliminuje niekontrolowany sposób wprowadzania do środowiska ścieków z indywidualnych (często nieszczelnych) zbiorników bezodpływowych oraz ograniczy spływ zanieczyszczeń obszarowo, co poprawi stan sanitarny gminy oraz pozytywnie wpłynie na stan powierzchni ziem na jej obszarze. W związku z powyższym realizacja zadań ujętych w PGN jest konieczna i korzystna dla środowiska naturalnego i jego poszczególnych składników.</p> <p>Negatywne skutki środowiskowe zauważalne będą w sąsiadującej z inwestycjami przestrzeni przyrodniczej na etapie realizacji zadań, natomiast oczekiwane zmniejszenie wpływu na środowisko odzwierciedli się w ekosystemach wodnych, przyczyni się do spełnienia celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych ujętych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.</p> <p>Mając jednak na uwadze, iż stan trzech JCWP z terenu gminy Lubasz oceniono jako zły, a także fakt, że większość zanieczyszczeń ma charakter antropogeniczny, nie można zagwarantować, iż cele środowiskowe dla JCWP zostaną osiągnięte. Przyczyną możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych jest lokalna specyfika zadań oraz brak kompleksowych rozwiązań technicznych działań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej.</p>
Powietrze	<p>Planowane do realizacji zadania mają na celu poprawę jakości powietrza na terenie Gminy Lubasz poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery m.in. poprzez eliminację wykorzystania paliw konwencjonalnych w kotłowniach lokalnych i gospodarstwach domowych, minimalizację negatywnych skutków oddziaływania ruchu drogowego oraz edukację ekologiczną mieszkańców. Działania te w efekcie pozwolą również na wyeliminowanie zagrożenia dla zdrowia</p> <p>W realizacji zadań może nastąpić wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego oraz poziomu dźwięku, związanego z pracami instalacyjnymi. Oddziaływania te będą miały charakter odwracalny i krótkotrwały.</p>

Oddziaływanie na:	Oddziaływanie
Powierzchnia ziemi	<p>Negatywne skutki prac budowlanych związane będą ze zniszczeniem wierzchniej warstwy gleby przez pojazdy i maszyny budowlane. Działania te będą miały charakter lokalny i odwracalny.</p> <p>Zadania związane z budową sieci wodociągowych i kanalizacyjnych realizowane będą głównie wzdłuż wytyczonych szlaków komunikacyjnych, również prace modernizacyjne infrastruktury wodno-kanalizacyjnej prowadzone będą na terenie już istniejących obiektów, co pozwoli na maksymalne ograniczenie oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, w szczególności na powierzchnię ziemi oraz wodę.</p>
Krajobraz	<p>Zmiany w krajobrazie mogą być związane z fazą realizacji, podczas której używane będą maszyny, mogące stanowić element nieharmonijny. Oddziaływanie będzie miało charakter krótkotrwały i odwracalny. Zadania wykonywane będą na istniejącej infrastrukturze (budowa i modernizacja dróg, termomodernizacja i remont budynków). Ponadto zgodne są one z dokumentami planistycznymi gminy oraz zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz.U. z 2006 r. nr 14, poz. 98).</p>

Oddziaływanie na:	Oddziaływanie
Klimat	<p>Zaplanowane inwestycje mogą wykazywać negatywne oddziaływanie jedynie w fazie realizacji. Emisja pyłów związana będzie głównie z transportem i przemieszczeniem materiałów sypkich, pylastych czy urobku ziemnego. Ponadto praca środków transportu i maszyn roboczych wiązać się będzie z okresowo zwiększoną emisją szkodliwych substancji gazowych (spalin). Realizacja zadań, w wyniku których nastąpi zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i ich prekursorów wpłynie pozytywnie na łagodzenie zmian klimatu. Nie przewiduje się również negatywnego wpływu na siedliska zapewniające sekwestrację CO₂.</p> <p>Podczas realizacji zadań uwzględnione zostaną zalecenia zawarte w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”, którego celem jest poprawa odporności kraju na aktualne zmiany klimatu, lepsze przygotowanie do ekstremalnych zjawisk klimatycznych i pogodowych oraz redukcja kosztów społeczno-ekonomicznych z tym związanych, m.in. poprzez rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej (dostęp do wody dobrej jakości w okresach suszy i niedoborów wody),</p>
Zasoby naturalne	Realizacja zadań na terenie gminy wykonywana będzie zgodnie z dokumentami planistycznymi gminy. Nie przewiduje się przebiegu infrastruktury drogowej czy wodno-ściekowej przez obszary o szczególnych walorach i zasobach naturalnych.
Zabytki	W przypadku prowadzenia prac na terenie objętym ochroną konserwatorską, lub w jego pobliżu, wszelkie ustalenia w sprawie postępowania uzgadnianie będą z konserwatorem zabytków.
Dobra materialne	Realizacja ujętych w <i>Planie</i> zadań nie będzie negatywnie oddziaływała na dobra materialne. Tereny robót zostaną odpowiednio zabezpieczone.

Podsumowując, należy stwierdzić, iż nie wykazano znacząco negatywnego oddziaływania na środowisko zadań przewidzianych do realizacji w *Planie*.

Zaplanowanie zadania nie będą oddziaływały w sposób skumulowany na środowisko. Realizacja zadań, w wyniku których nastąpi zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i ich prekursorów wpłynie pozytywnie na łagodzenie zmian klimatu. Siedliska zapewniające sekwestrację CO₂ zostaną zachowane. Nie przewiduje się również negatywnego oddziaływania zadań na różnorodność biologiczną.

W wyniku realizacji zadań ujętych w *Planie* siedliska występujące na analizowanym obszarze oraz objęte ochroną gatunki flory i fauny nie zostaną poddane negatywnym oddziaływaniom.

Zgodnie z Rozporządzeniami Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409) oraz w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014r., poz. 1408) żadne z gatunków roślin ani grzybów objętych ochroną nie ulegną zniszczeniu.

Realizacja inwestycji związanych z infrastrukturą wodnociągową przyczyni się do spełnienia celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych ujętych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

12 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w *Planie*

Z uwagi na fakt, że dla realizacji zadań ujętych w *Planie* nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko, nieuzasadnione jest proponowanie działań alternatywnych. Należy jednak zaznaczyć, że w przypadku niezrealizowania zadań ujętych w *Planie* stan środowiska może ulec pogorszeniu, szczególnie w zakresie jakości powietrza i wód.

13 Spis rysunków

Rysunek 1. Obszary Chronionego Krajobrazu (kolor pomarańczowy) na tle Gminy Lubasz ...	17
Rysunek 2. Obszary siedliskowe Natura 2000 (kolor fioletowy) oraz obszary ptasie Natura 2000 (kolor czerwony) na tle Gminy Lubasz	19
Rysunek 3. Użytki ekologiczne na terenie Gminy Lubasz.....	20
Rysunek 4. Cieki wodne (linie niebieskie) oraz granice JCWP (linie czarne) na tle Gminy Lubasz (czerwone tło)	24

14 Spis tabel

Tabela 1. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia	15
Tabela 2. Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie Gminy Lubasz	20
Tabela 3. Stan ekologiczny jednolitych części wód	22
Tabela 4. Klasyfikacja stanu czystości jednolitych części wód powierzchniowych na terenie Gminy Lubasz w roku 2015	25
Tabela 5. Sposób oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska realizowanych zadań wraz z uzasadnieniem	30
Tabela 6. Podsumowanie analizy potencjalnego oddziaływania środowisko zadań ujętych w <i>Planie</i>	40